

Notat – Tilleggsutredning for tema samfunnssikkerhet og landbruk, for Rapbjørga steinbrudd.

Planid: 5028_2022007

Laget av:	Anders Lund og Audun Sletten			
Dato:	28.04.2023	Versjon: 1		
Oppdragsgiver:	Rapbjørga steinbrudd AS			
Rapportnavn	Tilleggsutredning – samfunnssikkerhet og landbruksinteresser			

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Metode.....	3
3. Samlet vurdering av konsekvensutredning fra 2018.....	4
3.1 Landbruksinteresser.....	4
3.2 Samfunnssikkerhet (flom, geoteknikk og grunnforhold).....	4
4. Utredningsområdet.....	5
4 Vurdering av endringene siden 2018.....	6
4.1 Landbruksinteresser.....	6
4.2.3 Konsekvens og avbøtende tiltak.....	6
4.1 Samfunnssikkerhet (flom, geoteknikk og grunnforhold).....	7
4.3.3 Konsekvens og avbøtende tiltak.....	7

Sammendrag:

Denne konsekvensutredningen er utarbeidet i forbindelse med ny plan for Rapbjørga steinbrudd. Tema som omtales i denne rapporten er vurdert i KU for eksisterende reguleringsplan (planid. 16532015006). Hensikten med denne utredningen er å se om de tiltakene som er gjort de siste årene påvirker verdisettingene, påvirkningen og konsekvensene, som ble vurdert for temaene samfunnssikkerhet og landbruksinteresser i 2018 og hva som ev. må gjøres for å kompensere for dette i nåværende plan.

Utredningene er gjennomført på bakgrunn av samme metodikk som ble brukt i konsekvensutredningen i 2018. Denne er i hovedsak basert på metodikken beskrevet i Statens vegvesens Håndbok V712 (Vegdirektoratet 2014), da i første rekke metodikken som brukes for ikke-prissatte konsekvenser.

Det er inkludert avbøtende tiltak som bidrar til å redusere negativ påvirkning. Utredningene sammenfattes i en samlet konsekvensgrad for hvert fagtema. Sammenstilt konsekvensgrad kommer frem i oppsummering av tabellen:

Konsekvenser for landbruksinteresser				
Alternativ	Metodikk	Verdi	Effekt/omfang	Konsekvens
0-alternativ/Dagens alternativ	V712	Liten - middels	Lite positiv	Liten positiv
Alternativ 1/Utbyggingsalternativ 2018	V712	Liten - middels	Lite positiv	Liten positiv
Konsekvenser for Samfunnssikkerhet				
Alternativ	Metodikk	Verdi	Effekt/omfang	Konsekvens
0-alternativ/Dagens alternativ	V712	Liten - middels	Liten negativ	Liten negativ
Alternativ 1/Utbyggingsalternativ 2018	V712	Liten - middels	Liten negativ	Liten negativ

1. Innledning

Denne konsekvensutredningen er utarbeidet i forbindelse med ny plan for Rapbjørga steinbrudd. I perioden 2017-2018 ble det utarbeidet en konsekvensutredning for tema samfunnssikkerhet og landbruksinteresser, forbindelse med planen for Rapbjørga steinbrudd (planid: 16532015006).

Hensikten med denne tilleggsutredningen er å se om de endringene som er gjort de siste årene påvirker verdisettingene, påvirkningen og konsekvensene, som ble vurdert for temaene i 2018. Dette gjøres basert på Miljødirektoratet sin nye nettbaserte veileder om klima og miljø (M-1941), som er ny siden forrige vurdering, som ble utarbeidet basert på States vegvesen sin Håndbok V712.

2. Metode

Formålet med en konsekvensutredning (KU) er å belyse virkninger av det planlagte tiltaket for miljø, naturressurser og samfunn slik at virkningene av planforslaget kan vurderes mot alternativ 1, som er å tilbakeføre til det som var utbyggingsalternativet i 2018.

Denne konsekvensutredningen er i hovedsak basert på metodikken beskrevet i Statens vegvesens Håndbok V712 (Vegdirektoratet 2014), da i første rekke metodikken som brukes for ikke-prissatte konsekvenser.

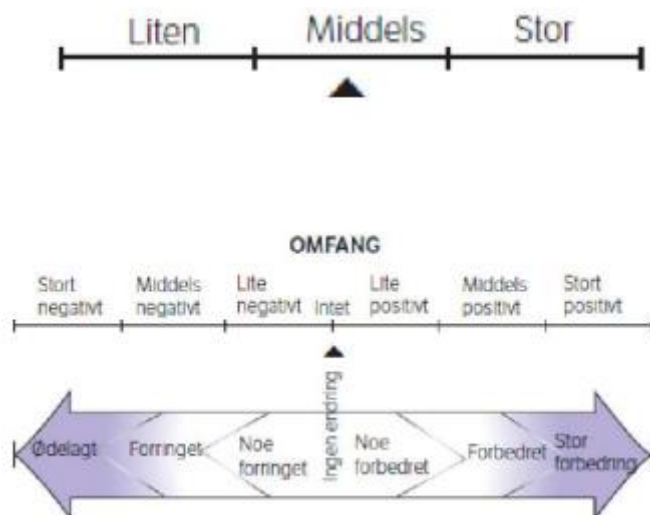
Tre begreper står sentralt i håndbok V712 når det gjelder vurdering og analyse av ikke prissatte konsekvenser:

- **Verdi.** Med verdi menes en vurdering av hvor verdifullt et område eller miljø er.
- **Effekt/omfang.** Med omfang menes en vurdering av hvordan et område påvirkes.
- **Konsekvens.** Med konsekvens menes fordeler og ulemper et definert tiltak vil medføre i forhold til alternativ 1. 0-Alternativet er slik planområdet fremstår i dag etter endringene siden 2018 med avbøtende tiltak.

Prinsippet i metodikken for vurdering av konsekvensene er:

- Vurderingene av «Verdi» tar utgangspunkt i Håndbok V712, der det er bl.a. er tabeller for hjelp for fastsetting av verdi av det enkelte tema.
- Vurderingene av omfang/påvirkning av det enkelte tiltak på de ulike tema, er gjort med utgangspunkt i håndboka og etter en glideskala som går fra stort negativt til stort positivt omfang. Omfang/påvirkning er en vurdering av hvilke endringer tiltaket antas å medføre for de ulike temaene.
- «Konsekvens» av et tiltak, framkommer ved å sammenholde temaet/områdets verdi og effekt/omfang av tiltaket ved bruk av det en i håndboka benevner som *Konsekvensvifta*. Konsekvenser er de fordeler og ulemper et tiltak medfører i forhold til 0-alternativet.

Det som er gjenstand for utredningen av virkninger i denne KU, er å se endringene som har skjedd siden 2018 utbygging, opp mot utbyggingsalternativet fra 2018.

Verdi	Ingen verdi		
	Liten	Middels	Stor
Stort positivt			Meget stor positiv konsekvens (++++)
Middels positivt			Stor positiv konsekvens (+++)
			Middels positiv konsekvens (++)
Lite positivt			Lite positiv konsekvens (+)
Lite negativt			Ubetydelig (0)
			Lite negativ konsekvens (-)
Middels negativt			Middels negativ konsekvens (- -)
			Stor negativ konsekvens (- - -)
Stort negativt			Meget stor negativ konsekvens (- - - -)

3. Samlet vurdering av konsekvensutredning fra 2018

3.1 Landbruksinteresser

Det ble vurdert at selve uttaksområdet ikke ville komme i berøring med dyrka areal, men den nye avkjøringen som var regulert, ville berøre fulldyrka jord. Etter endt uttak kunne arealet bli satt tilbake til LNFR og vanlig skogbruk vil igjen være mulig å drive. Den fulldyrka jorden ble vurdert å ha stor verdi. Ny avkjørsel medførte en omdisponering av 0.5 daa dyrka mark. Omfanget av den varige omdisponeringen ble vurdert å være liten, da arealet er lite og ligger i utkanten av dyrka areal i grense mot vegareal og bekk, som totalt ville gi en mindre endring av driften på gården.

Tabell 1 Samlet vurdering av landbruks- og naturinteresser fra 2018

Konsekvenser for landbruksinteresser			
Alternativ	Verdi	Effekt/omfang	Konsekvens
Utbyggingsalternativ	Liten til middels verdi	Lite positiv	Lite positiv
0-alternativ	Liten til middels verdi	Lite negativ	Lite negativ

3.2 Samfunnssikkerhet (flom, geoteknikk og grunnforhold)

Ettersom planforslaget ikke omfatter bebyggelse ment til varig opphold ble eventuell fare for steinsprang eller snøskred tilegnet liten verdi og en eventuell skredhendelse ble ansett å være begrenset i omfang. Konsekvensen av en slik hendelse i planområdet ble ansett som *lite alvorlig*.

Planområdet ble befart av ingeniørgeolog og det ble vurdert hensiktsmessig å avsette en sikringsone mot fylkesvegen- Sikringssonen ble avsatt med en bredde på 20 meter fra vegkant, og det ble vurdert som overveiende sannsynlig at fjellet ville være stabilt og ikke lar seg påvirke av sprengningsarbeid i forbindelse med det planlagte tiltaket. Sikringssonens formål var å hindre utilsiktede utglidninger

mot fylkesvegen fra rystelser. Ved sprengning skulle det sprenges slik at kastretning ikke var mot fylkesvegen eller landbruksvegen. Det ble forutsatt at ansvarlig for sprengingen gjorde vurderinger som ivaretok sikkerheten av omgivelsene. Om nødvendig måtte fylkesvegen sikres ved sprengning/drift nærmest sikringssonen og fylkesvegen.

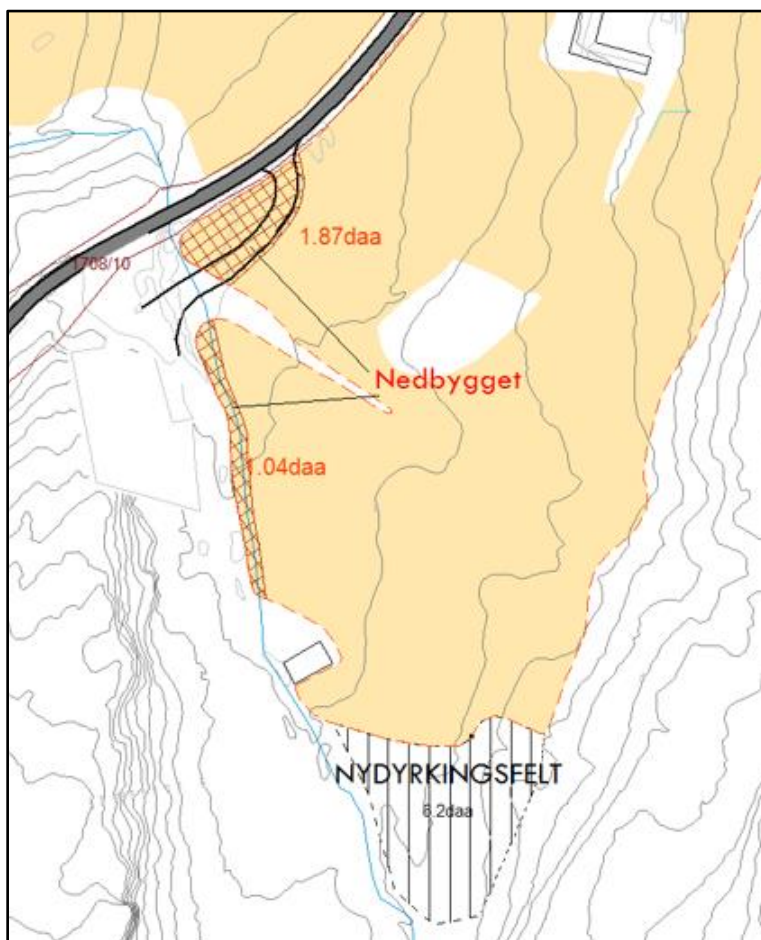
Konsekvensen av en eventuell hendelse ble ansett som ubetydelig, grunnet sannsynligheten for at området ble berørt av skred, steinsprang eller flom. Verdien av en hendelse ble tilegnet liten verdi og omfanget av evt. skader ansett som liten ved en eventuell hendelse. Verdien av sprengningen ble tillagt *middels verdi*.

Tabell 2 Samlet vurdering av samfunnssikkerhet fra 2018

Konsekvenser for samfunnssikkerhet			
Alternativ	Verdi	Effekt/omfang	Konsekvens
Utbyggingsalternativ	Liten – middels	Liten negativ	Liten negativ
0-Alternativ	Liten – middels	Liten positiv	Ubetydelig

4. Utredningsområdet

Utredningsområdet er definert som tilleggsareal til eksisterende reguleringsplan, som vist i figur 6. Dette gjelder flytting av bekken langs en strekning på 300 meter og omlegging av avkjørsel, i tillegg til forslag om nydyrkningsfeltet, som erstatning for omgjort dyrkamark.

Figur 1 Utsnitt som viser endringer siden 2018 og foreslått nydyrkningsfeltet hvor det i dag er skog.

4 Vurdering av endringene siden 2018

4.1 Landbruksinteresser

Endringene siden 2018 har nedbygget rundt 2.9 daa. Dette er areal som har blitt beslaglagt av utvidet avkjørsel og omlagt bekk. For storsamfunnet utgjør 2.9 daa lite, men for den aktuelle gårdseiendommen utgjør det 1,9% av marka på gården. Kvaliteten på jorda som er nedbygget kan diskuteres. I utredningssammenheng vil alltid fulldyrka jord verdsettes høyt, men om vi ser på terrengforholdene, er det åpenbart at jordstykket i dette nederste hjørnet er plaget med mye fuktighet og derfor vanskeligere å drive.

Nedbyggingen av dyrka mark har redusert grasproduksjonen til bonden som leier og driver det aktuelle jordstykket, i 3 sesonger. For å kompensere for dette skal den nye reguleringsplanen tilrettelegge for oppdyrking av inntil 5,7 daa nydyrkningsareal.

4.2.3 Konsekvens og avbøtende tiltak

Virkningene av å dyrke ny mark i bestemmelsesområde lengst sør, er et større sammenhengende jordstykke på gården og inntil 5,7 daa mer dyrka mark, hvilket er 2,8 daa mer enn hva som var i området før 2018.

Fremtidig landbruksavrenning fra nydyrkingsfeltet til vassdrag utgjør en svært beskjeden økning i forhold til det som allerede er fra dyrka marka. Foruten om landbruksavrenning til vassdrag, har tiltaket konsekvenser for naturen som er der i dag, og en liten negativ effekt på klima. Det er granskog av høy bonitet som må avvirkes før den er riktig hogstmoden (Hogstklasse 3). Naturmangfoldrapporten til Natur og Samfunn vurderer naturområdet i nydyrkingsfeltet å ha *liten verdi* og at konsekvensen av nydyrkingen er *ubetydelig miljøskade (0)*.

Figur 2 Flyfoto 27.01.2020 av nydyrkingsareal sett fra øst

Innenfor dette bestemmelsesområde er planen å hugge skogen, avdekke og mellomlagre toppmassene fra skogbunnen og deretter heve terrenget ca. 3 m med innkjørte, rene løsmasser, før det legges et organisk rikt topplag.

Terrenghevingen med innkjørte løsmasser er nødvendig for å unngå at nydyrkningsfeltet ligger for lavt og blir vassjukt, og fordelaktig for å nyttiggjøre overskuddsmasse fra nærområdet.

Løsmasser som kjøres inn til nydyrkningsfeltet, skal kjøres inn via skogsbilvegen langs steinbruddet og via en midlertidig veikryssing over bekken.

Det er viktig for vannmiljøet å opprettholde en kantsone med eksisterende vegetasjon mot bekken. Derfor viktig at masseinnfylling og nydyrking med god margin holder seg innenfor bestemmelsesområdet og at avrenning ledes via et lite slambasseng, før det går i bekken.

4.1 Samfunnssikkerhet (flom, geoteknikk og grunnforhold)

Området som er preget av bratte fjellskrenter fra før, vil fortsatt og i større grad enn tidligere, preges av bratte fjellskjæringer. Denne planen åpner ikke for større uttaksområdet enn forrige plan.

Planen tillater opparbeiding av bekkeløp langs dyrkamarka, i marine løsmasseavsetninger. Utgraving av dette bekkeløpet har ikke vesentlig virkning på grunnstabiliteten i området. Planen tillater ikke store løsmassefyllinger utpå dyrkamarka, som ville gitt økt tyngdebelastning, men planen tillater en mindre terrengheving i nydyrkningsfeltet lenger sør.

Planen stiller krav til erosjonssikring og kantvegetasjon langs bekk for å dempe eventuelle negative virkninger av flom og ekstremnedbør.

Bekkeløpet slik det ligger i dag har samme vannføringskapasitet som tidligere bekkeløp. Tiltakshaver må likevel fortsatt påse at stikkrenner og grøft er dimensjonert tilstrekkelig i henhold til TEK 17 § 7-2 for 200 årsflom + klimapåslag, jf. bestemmelsene. Ved tilstrekkelig dimensjonering på stikkrenner vurderes faren for oppstuvning av vann som liten.

4.3.3 Konsekvens og avbøtende tiltak

Det er geologens vurdering at bekkeomleggingen ikke har medført økt flomfare eller skredfare i løsmassene i forhold til det som var før.

Geolog vurderer at eventuell masseoppfylling i nydyrkningsfelt, må begrenses til maks. 3m høyde, med skråningshelninger som ikke er brattere enn 1:2, for å minimere risikoen for lokale grunnbrudd.

Det legges ikke inn nye avbøtende tiltak enn etterlevelse av TEK 17 § 7-2.

Sikringssonen mot vegen videreføres.